

VERDIBASERT LÆRING – ERFARINGER FRA INDIA – RELEVANS I NORGE?

Sammendrag

Artikkelen¹ presenterer erfaringer New Era Development Institute i India har gjort de siste 15 år med utvikling av et opplegg for verdibasert læring. Programmet bygger på en anerkjennelse av religionens positiv rolle i forming av verdier og moral. Dette danner det etiske grunnlaget som gir en forståelse og beskrivelse av det fysiske univers, sammenhengen mellom det fysiske og det åndelige, menneskelig natur, meningen med livet, teorier om samfunns- og sivilisasjonsutvikling – knyttet til en dypere forståelse av utfordringer i vår samtid.

Utdannelse forstås som en prosess der hensikten er å gjøre mennesker i stand til å lære om sammenhengen mellom åndelige og materielle prinsipper for deretter å omsette denne nye viten i tjeneste til andre. Derigjennom utrustes studentene med kunnskap, ferdigheter, inspirasjon og tro på muligheten til positiv forandring hos seg selv, sine elever og samfunnet.

Bruk av verdibasert læring forutsetter at lærere skaper en atmosfære i klasserommet som legger til rette for både akademisk læring og moralsk utvikling; introduserer systematiske personlige og gruppeutviklingsprosesser; utnytter læringsmuligheter i og utenfor klasserommet; viser sammenhengen mellom vitenskaplig og verdibasert læring; utvikler seg selv som positive rollemodeller både i klasserommet og i sine private liv – rollemodeller som studentene skal kunne se opp til og etterleve.

Ved bruk av prosessorienterte undervisningsaktiviteter erfarer studentene at det er gjennom tjeneste til andre at egenutvikling skjer.

Siden 1992 har det norske baha'i-samfunnet deltatt i et NORAD-støttet utviklingsprosjekt ved New Era Development Institute (NEDI) i India. Prosjektet er nå avsluttet i den forstand at institusjonen er blitt økonomisk selvberende, lærerplaner er blitt publisert og informasjon om NEDIs materiale og erfaringer er blitt spredt ut til indiske miljøer. Gjennom systematisk utprøving av lærematerialet har NEDI utviklet et innovativt verdibasert utdanningsopplegg for førskole- og barneskolelærere. Hvert år kommer 150 studenter fra hele India til NEDI for å gjennomgå ettårig førskole- eller toårig barneskoleutdanning. I løpet av skoleåret undervises det om de vanlige fagene som lærere trenger ferdigheter i, samt nyere retninger innenfor miljø, fredsundervisning, samarbeidslek, moral og etikk.

Som del av dette utviklingsprosjektet deltok fagfolk fra det norske baha'i-samfunnet og lærere og elever fra Universitetshøgskolen i Telemark. Som en naturlig del av kontakten mellom Norge og India kom diskusjonen opp om hvilken relevans NEDI-opplegget kunne ha i Norge. Denne artikkelen gir en grundig innføring i de sentrale deler av den verdibaserte lærerutdanningen utviklet av NEDI og kommer avslutningsvis med noen betraktninger omkring overføringsverdi til norske forhold.

Introduksjon

NEDI er en av det indiske baha'i-samfunnets viktigste institusjoner innenfor verdibasert utdanning. Institusjonen utviklet seg over tid fra et mindre tiltak i 1975 med formål å sette i gang lokale utviklingsprosjekter i omkringliggende landsbyer til et nasjonalt utdanningscenter i 1987. Videre utvikling fram til dags dato har skjedd i samarbeid med det norske baha'i-samfunnet. Hovedformålet ved NEDI er å lære om utvikling og at muligheten for personlig utvikling og derigjennom samfunnsutvikling skjer gjennom tjeneste til andre. NEDIs program inneholdt opprinnelig to separate samfunnsutviklings- og lærerutdanningsprogrammer. Som følge av erfaringer ble disse to programmer kjørt sammen i et integrert program for samtlige studenter ved NEDI. På denne måten får lærerstudentene ikke bare kunnskap om relevante fag og didaktikk, men også om hvordan de skal forholde seg som medlemmer av et lokalt samfunn, hvordan de kan hjelpe til i samfunnsutvikling og hvilke personlige egenskaper som er nødvendig å utvikle for å kunne gjøre dette.

Lærerutdanningen ved NEDI er basert på et grunnsyn der verdibasert utdanning tillegges stor vekt og fordrer en radikal endring i måten vi oppfatter rollene til lærere, skoler og våre utdanningsinstitusjoner.

¹ Artikkelen er en redigert og forkortet norsk utgave av en presentasjon gitt av Sherif Rushdy på en nasjonal konferanse i India på tema "Verdibasert Utdanning". S. Rushdy er rådgiver for New Era Development Institute.

Den integrerte modellen for lærerutdanning, tilegning av kompetanse til samfunnsutvikling og personlig forvandling må sees i sammenheng for å kunne forstå NEDIs lærerutdanningsprogram.

Grunntanken bak NEDIs utdanningsmodell baserer seg på flere fundamentale prinsipper eller konsepter vedrørende måten vi oppfatter vår egen menneskelige natur, verden rundt oss, målet med livet, menneskelig utvikling og fremgang og hvorfor vi skal tilegne oss kunnskap. I de påfølgende avsnitt vil hvert av disse punktene kort omtales som bakteppe til en grundigere gjennomgang av NEDIs erfaringer.

Grunnleggende konsepter

Et av hovedpremissene i NEDIs utdanningsprogram er at den fysiske verden som vi lever i gjenspeiler en usynlig åndelig verden og virkelighet. Det er en nær sammenheng mellom det fysiske og det åndelige. Den fysiske verden kan betraktes som en metafor som hjelper oss til en dypere forståelse av underliggende åndelige sannheter. Den fysiske verden er skapt – av Gud eller en skapende kraft i universet – der formålet er å hjelpe mennesker til en dypere erkjennelse av sin åndelige natur. *”Enhver skapt ting i hele universet er kun en dør som leder inn mot Hans kunnskap...”*²

Denne erkjennelsen innebærer at alle skapte ting har en tosidig natur – både en ytre fysisk virkelighet og en indre åndelig virkelighet. Ta for eksempel en blomst. Den har en ytre fysisk virkelighet med form, farge og duft. Men den er også forbundet med en indre kvalitet eller egenskap – i dette tilfellet skjønnhet. Skjønnhet er en åndelig egenskap som gjenspeiles i blomsten. Ved å meditere over blomsten og dens egenskap av skjønnhet kan vi tilegne oss innsikt i våre egne liv. Vi bør være som vakre blomster. Vi bør utstråle skjønnhet og være til glede for andre. Blomster med ulik form, farge og duft som vokser sammen i et blomsterbed skaper en følelse av harmoni og forsterker synsinntrykkene. Dersom mennesker med ulik hudfarge, kulturbakgrunn, alder og kjønn kommer sammen vil det være som ulike blomster i en blomsterhage og bidra til å skape det vi ofte kaller for ”et fargerikt fellesskap”.

Alle skapte ting, enten det er mennesker, dyr, planter eller til og med steiner har evnen til å gjenspeile en eller flere åndelige egenskaper. Mennesket står øverst på rangstigen og kan – dersom han eller hun ønsker det – gjenspeile mange åndelige egenskaper. Derfor er det ofte skrevet i hellige tekster at mennesket er skapt *”i Guds bilde”*³. Eller at han er *”Som en kilde rik med edelstener.”*⁴ Med dette menes at mennesker har muligheten til å gjenspeile alle guds egenskaper.

På lik linje med alle skapte ting har mennesket en tosidig natur. Det har en indre åndelig natur og en ytre fysisk virkelighet. Det har en unik, evigvarende sjel som gjør ham i stand til å utvikle åndelige egenskaper. Men på grunn av sin fysiske natur blir han stadig vekkt minnet på og tiltrukket mot materielle behov. Utfordringen mennesker alltid står ovenfor er å være sin tosidige natur bevisst, men hele tiden ta tilbørlig hensyn til viktigheten av å utvikle åndelige egenskaper. Dette gjøres ved at mennesker ”velger” hvordan de skal utvikle seg og leve ut sine liv. I de to påfølgende sitater hentet fra Hinduisme og Buddhismen omtales denne tosidigheten og streben etter løsrivelse fra den fysiske verden:

”To stier ligger foran ethvert menneske. Ved å dvele grundig over dem velger den vise veien til sann glede, mens andre velger veien til nytelse”.⁵

”Den som i denne verden overvinner dette usle ustyrlige begjær, fra ham vil forsvinne alle sorger, lik vannråper fra et lotusblad”.⁶

Anerkjennelse av sammenhengen mellom det fysiske og det åndelige underbygger en forståelse av at det ikke var tilfeldig og uten grunn at dette fysiske universet ble skapt. Alt liv på denne planeten har et overordnet mål og en mening som er forordnet av en Allmektig Skaper – Gud. En lang rekke guds profeter

² Bahá'u'lláh, Glimt fra Bahá'u'lláhs Skrifter, side 160.

³ Se, f.eks. Bibelen, Genesis, 9:6.

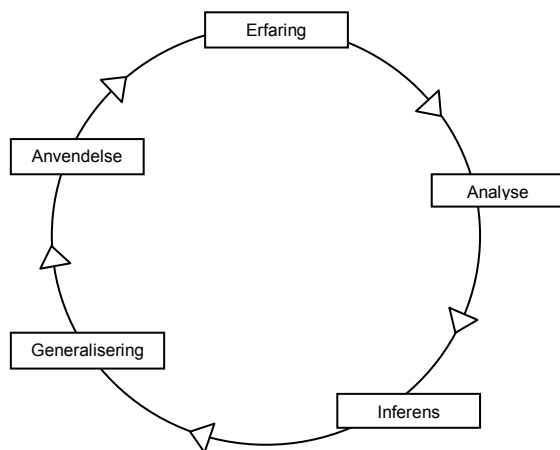
⁴ Bahá'u'lláh, Glimt fra Bahá'u'lláh s Skrifter, side 260.

⁵ *”Two paths lie in front of man. Pondering on them, the wise man chooses the path of joy, the fool takes the path of pleasure.”* Sitert fra *Katha Upanishad, Second Valli, 2.*

⁶ *”Whoso in the world overcomes this base unruly craving, from him all sorrows fall away, like water-drops from a lotus leaf.”* Sitert fra *Dhammapada, 336.*

eller budbringere har åpenbart seg for menneskeheten opp gjennom tidene og har som følge av sitt virke grunnlagt mange av de store verdensreligioner. Ved å lese de hellige skriftene til disse verdensreligionene, ser vi at mennesker har som formål å utvikle seg på to nivåer – individuelt og i samfunn med hverandre. Som individer skal vi søke å anerkjenne vår felles Skaper, vende oss mot ham i bønn og meditasjon, adlyde hans bud, tilegne oss åndelige egenskaper, for derigjennom å få tilgang til Guds åndelige verdener. Vårt kollektive mål er å bidra til å frembringe et samfunn preget av åndelige egenskaper – et samfunn som i stadig større grad gjenspeiler Guds åndelige verden.

For å oppnå begge mål, har Gud gjennom tidene sendt budbringere som har veiledet mennesker. Samtlige av disse guddommelige budbringere har fortalt om de evige åndelige sannheter – bl.a. nestekjærlighet, medmenneskelighet, rettferdighet, ærlighet og rettskaffenhet – og hvordan vi skal tilegne oss og utøve disse. I tillegg har de gitt sosiale lover og forordninger tilpasset de behov og tilstander samfunnet befant seg i da de åpenbart seg.

Det overordnede målet har hele tiden vært å føre menneskeheten fram mot stadig større grader av enhet – helt fram til vår tid der global enhet av hele den menneskelige familien er hovedmålet.

Sivilisasjonsbygging kan sies å være en prosess der menneskelig adferd utvikles individuelt og kollektivt på en slik måte som skaper grobunn for enhet og framgang mennesker i mellom. Dersom vi skal oppnå en tilstand av fredlig global sivilisasjon, må vi først akseptere eksistensen av en dynamisk sammenheng mellom det fysiske og det åndelige. Våre liv har både fysiske og åndelige sider. Vitenskap er en kontrollert måte å undersøke og frembringe sannheter om det fysiske universet. Oppdagelse av ny vitenskapelig teori og nytt kunnskap gir grunnlag

for stadig mer avansert teknologisk framgang. Utøvelse av religion er en måte å utforske det åndelige universet på for derigjennom å tilegne seg åndelige dyder og egenskaper som uttrykkes gjennom moral og etikk – man forsøker å leve et liv i samsvar med de moralske og åndelige leveregler som finnes i verdensreligionene. Begge prosesser – vitenskapelig fremgang og utvikling av moral – skjer gjennom en kontinuerlig prosess av erfaring, analyse, inferens, generalisering og anvendelse. Denne prosessen leder til ny erfaring som enten bekrefter våre første antagelser, eller bidrar til å endre dem.

Utvikling kan derfor beskrives som en prosess der vi søker lærdom om hvordan å anvende prinsipper i våre liv – enten vitenskapelige eller åndelige. Et samfunn under utvikling er derfor et samfunn som kontinuerlig forsøker å forstå både vår fysiske verden som vi lever i og den åndelige verden som omslutter oss. En slik utvikling skjer gjennom en sirkelprosess av rådslagning, handling og ettertanke.

Verdenssamfunnet er kommet til et kritisk punkt i sin utvikling. Det viktigste anliggende som utfordrer hele den menneskelige familien er opprettelse av en global sivilisasjon basert på fredlig sameksistens – et samfunn der mennesker slutter fred med hverandre, og samtidig opplever og fremelsker en indre åndelige ro og fred. Dette kan betegnes som spiren på en åndelig sivilisasjon der mennesker lever i harmoni med hverandre, der forhold land og nasjoner i mellom styres av rettferdighet, der vitenskap og religion anses som to komplementære sider av det samme skaperverket, og hvor åndelige dyder og egenskaper i stadig større grad preger våre samhandlinger med hverandre og våre egne indre liv.

For å kunne oppnå en slik gjennomgripende forvandling av individer og samfunn, må de åndelige og moralske prinsipper som er nedfelt i de store verdensreligionene i større grad bli omtalt og tatt med under utdanningen. Dersom enkeltindivider skal innta sin rettmessige plass i etableringen av en global sivilisasjon, må de utvikle et bevisst forhold til sitt eget utviklingspotensial og muligheten for å kunne påvirke samfunnsprosessen. For å kunne gjøre dette må mennesker ha en klar visjon om fremtiden, utvikle positive holdninger, og tilegne seg ferdigheter som gjør det mulig å utvikle både sine kunnskapsmessige og åndelige/moralske sider. Dette er det grunnleggende formålet som verdibaserte utdannings- og treningsinstitusjoner må etterstrebe.

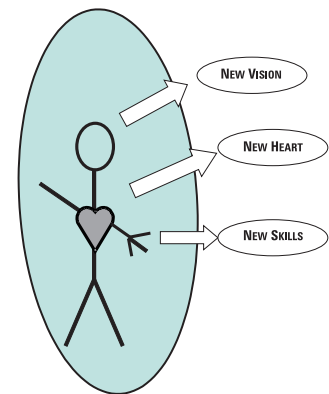
Følger for utdanningssystemet

Prinsippene som ble omtalt i forrige kapittel påvirker både de teoretiske og praktiske sidene ved et verdibasert utdanningsopplegg. Begrepet utdanning får ny mening når formålet blir å lære hvordan man kan lære om og anvende fysiske og åndelige prinsipper i dagliglivet. Utdanningssystemet må hjelpe mennesker til å få en dypere forståelse av verden de lever i, sammenhengen mellom det fysiske og det åndelige, og samtidig inspirere og utruste dem til å bli aktive deltakere i en dyptgripende endringsprosess. På denne måten gjøres mennesker i stand til i større grad å oppnå målet med livet. Lærere kan ikke lenger være tilfreds med kunnskapsformidling. De må forstå forskjellen mellom ”å vite” som gjenspeiles i hva vi vet og sier, og ”å forstå” som gjenspeiles i hvordan vi oppfører oss. En dypere forståelse av sammenhengen mellom det fysiske og det åndelige, sett i relasjon til hvordan vi som mennesker skal forholde oss til vår egen utvikling og til vår rolle som samfunnsbyggere, vil gjøre mennesker opplyste og i stand til å bli positive endringsagenter i sine familier og landsbyer.

Skoler og utdanningsinstitusjoner må se sin rolle som en integrert del av en prosess med samfunnsutvikling, der studenter lærer å anvende materielle og åndelige prinsipper og viten til beste for seg selv og sine samfunn. Dette forutsetter at det skapes et klima i klasserommet som fremmer både akademisk og moralsk utvikling. Studentenes opplevelser på skolen må forberede dem på et liv i tjeneste til andre. For å oppnå dette, må samfunnstjeneste bli selve hjørnesteinen i utdanningsprosessen. Skolen må på en aktiv og regelmessig måte involvere seg i samfunnslivet utenfor skoleveggene. Sett i lys av dette vil et opplegg med verdibasert utdanning ikke lenger være noe man bare snakker om i klassen, men selve hjertet og sjelen i skolens utdanningsfilosofi.

Utfallet av en slik satsing skal være at studentene tilegner seg en ny visjon, nye ferdigheter og et nytt hjerte.

- En ny visjon om og forståelse av seg selv og sin rolle i samfunnet, med høye livsmål
- Nye ferdigheter som vil gjøre dem i stand til å kunne tjene til sitt livsopphold, arbeide sammen med andre i tjeneste til familie og samfunn og være en positiv endringsagent.
- Et nytt hjerte som utstråler kjærlighet og empati

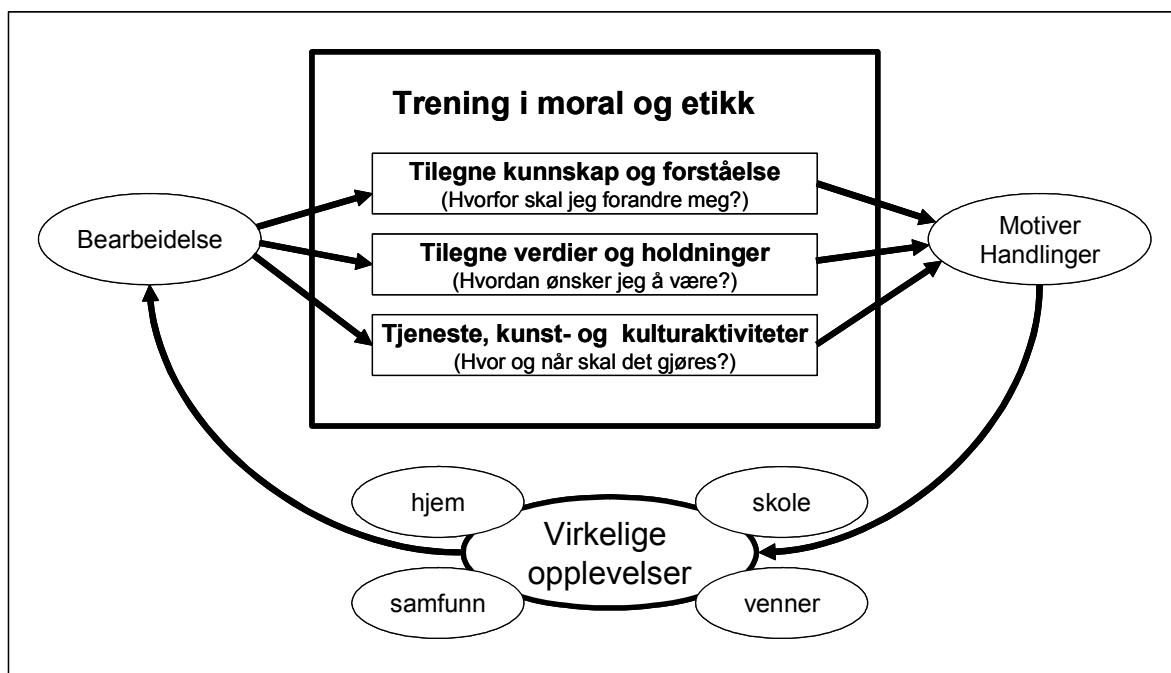

Denne endringsprosessen krever endring i utdannelsesmål, studieinnhold, måten undervisningen er organisert og gjennomført på – noe som til slutt endrer selve læringsprosessen. Selv om dette er en stor oppgave, så finns det flere enkle trinn på veien. For eksempel, kan lærere begynne å undervise på en måte som er mer ”læringsorientert” enn ”lærerorientert”. Større bruk av samarbeidsteknikker som oppmuntrer til gruppearbeid og interaksjon studentene imellom vil bidra til å høyne studentenes ansvar for og bevissthet om seg selv og sine omgivelser. Det er også mulig å endre på måten vi underviser innenfor de vitenskapelige fagene. Studentene kan bli gitt anledning til selv å oppdage og anvende vitenskapelig kunnskap. De kan lære å håndtere prosessen med observasjon, inferens, generalisering og anvendelse – ferdigheter som er nødvendige for å få til systematisk læring. Disse to trinnene er vanligvis ikke forbundet med verdibasert utdanning, men er allikevel helt nødvendige for å støtte opp om en verdibasert utdanning. Et videre trinn kan være å introdusere verdibasert utdanning som en formell del av utdanningen. Skoletimer om verdibasert utdanning kan fokusere på noe av det som er omtalt over, på tilegnelse av ulike egenskaper eller verdier, og bør legges opp slik at studentene oppdager og lærer på en strukturert måte.

Det som er nevnt over er enkle trinn som sikkert allerede er på plass i mange skoler. Det å få studenter til å tilegne og utvikle positive moralske verdier som anvendes i tjeneste til andre kan imidlertid ikke skje kun gjennom et forbedret opplegg i klasserommet. For at vedværende endring av verdier skal finne sted må studentene bli gitt anledning til vekst – både sin egen vekst og det å hjelpe andre. Dette kan skje gjennom systematisk kollektiv tjeneste i samfunnet. Læreplanen må derfor omfatte prosesser som leder til personlig vekst og prosesser som gir rom for tjeneste for fellesskapet. Ved å sette fokus på tjenesteaspektet i forhold til personlig vekst, dreies oppmerksomheten vekk fra egen vekst til hva som er best for fellesskapet. Og gjennom å delta i oppgaver som er til beste for fellesskapet, ligger kimen til personlig vekst og utvikling.

Verdiutviklende aktiviteter, tjeneste sammen med andre, kulturelle og kunstneriske aktiviteter bør derfor innlemmes som en integrert del av et helhetlig verdibasert utdanningsprogram. Men selv dette er ikke tilstrekkelig. For at dyptgripende læring og innlevelse skal finne sted, må studentene gis anledning til snakke om og analysere hva de har erfart gjennom ulike aktiviteter utenfor klasserommet. Mye av læringsprosessen skjer som et resultat av lærerens veiledning og bearbeidelse av inntrykk og erfaringer sammen med studentene. Læringsprosessen må på denne måten ikke begrenses til det som skjer innenfor klasserommet. Den må utvides til å inkludere venner, familien og samfunnet. På denne måten etableres en nødvendig link mellom skolen og samfunnet.

Diagrammet under viser sammenhengen i et verdibasert opplæringsprogram:

Ved innføring av et verdibasert opplæringsprogram er det viktig at både vitenskapelige og verdibaserte emner ses i sammenheng der både fysiske/materielle emner sammenholdes med åndelige/moralske temaer. For eksempel, studie av matematikk øker evnen til systematisk tenkning, til å løse oppgaver, til å tenke logisk og bruke inferens. I de vitenskapelige fagene ligger muligheten til å trekke sammenligninger opp mot verdibaserte temaer. Språkstudie kan brukes til å gi studentene trening i å snakke om etiske problemstillinger, bruk av metaforer, lesing av verdibasert litteratur, osv.

Følger for lærerutdanning

Innenfor et verdibasert utdanningsprogram må læreren få en ny visjon og bli aktivt involvert i en prosess av personlig og kollektiv forvandling. Læreren må kunne se sammenhenger mellom fysiske og åndelige temaer. Læreren må kunne igangsette utforskningsprosesser hos studentene der formålet er å oppdage nye grunnleggende konsepter. Læreren må kunne benytte samarbeidsmetodikk og samarbeidslæring. Læreren må, på alle måter, bli en positiv rollemodell ovenfor sine studenter. Dersom vi forventer at studentene skal utvikle seg selv og tjene samfunnet sammen med andre, da må også læreren fremvise dette i sitt eget liv og adferd. Innenfor en slik utdanning må hver lærer bli en verdibasert lærer gjennom ord og handling, og verdibasert læring må bli kjernen i skolens utdanningsprogram. Målet for lærerne må da bli å påvirke skolene de arbeider for i retning av en verdibasert tilnærming for derigjennom å gi studentene en mer verdifull utdanning.

Lærerutdanningen blir derigjennom en sterk og forvandlende prosess. Det er urealistisk å forvente at lærerne vil kunne skape en ny situasjon i klasserommet og legge til rette for en ny måte å lære på uten selv ha

opplevd noe av det samme. Lærere må i sin grunn- eller videreutdanning oppleve og prøve ut alle de elementer som inngår i et verdibasert opplæringsprogram. Et lærerutdanningsprogram som har til hensikt å bygge kompetanse innenfor verdibasert læring må være nøyaktig designet og inneholde alle de forannevnte elementer. Nettopp et slikt lærerutdanningsprogram har NEDI utviklet over de siste ti årene. Resultatene så langt viser at opplegget bidrar til å forvandle lærere til å bli aktive endringsagenter for sosial forvandling, både på skolene der de arbeider og i sine landsbyer. Erfaringer viser at dette kan skje både gjennom grunnutdanning av lærerstudenter og ved videreutdanningstiltak for lærere.

NEDI lærerutdanningsprogram

Det unike opplegget som NEDI har utviklet er et helhetlig integrert lærerutdannings- og samfunnsutviklingsprogram.

Som omtalt tidligere i denne artikkelen begynte NEDI som et landsbyutviklingstiltak der formålet var å trene indiske ungdommer til å bli positive endringsagenter i landsbyer de kom fra. Det ble fort klart at ungdommen manglet en yrkesutdanning som kunne gi dem et levebrød og samtidig åpne for muligheter for samfunnstjeneste. Dessuten opplevde NEDI at de første studentene hadde en naturlig tiltrekning mot oppgaver som hadde med undervisning å gjøre, selv om de formelt sett ikke var kvalifisert til dette. For å møte denne utfordringen utviklet NEDI et førskole- og barneskole lærerutdanningsprogram som bygget på tidligere erfaringer med landsbyutvikling. Resultatet ble et dynamisk og fleksibel lærerutdanningsprogram med en sterk orientering mot individuelle og samfunnsmessige endringsprosesser.

Dette integrerte lærerutdanningsprogrammet som ble utviklet med faglig og økonomisk støtte fra Norge består av følgende:

- Ettårig førskole- eller toårig barneskolelærerutdanning på internat.
- I det første skoleåret har begge linjer et felles pensum som omhandler personlig og samfunnsmessig endring – et pensum som på NEDI betegnes som ”core curriculum” (kjernepensum). Formålet er å skape individer som har tilegnet seg de nødvendige egenskaper for å kunne bli positive endringsagenter når de vender tilbake til sine landsbyer. En slik forvandling forutsetter at studentene utvikler bestemte evner som; evnen til å tilegne seg kunnskap og innsikt ved å lese verdibaserte sitater; evnen til å forandre sine egne liv, evnen til å influere på sin arbeidsplass, og evnen til å bidra positivt i sine landsbyer og til å tilby sine tjenester.

Dette oppnås bl.a. ved at studentene leser og fordypet seg i relevante sitater hentet fra de hellige skriftene til ulike verdensreligioner og at de får anledning til å omsette denne lærdommen i strukturerte aktiviteter både i og utenfor klasserommet. Viktige elementer i denne prosessen er at studentene først rådslår om hvilket tiltak som skal gjennomføres, at de sammen er med på utføringen, og at de til slutt har en felles drøfting på hva som ble gjort og hva de erfarte.

- Skolens kjernepensum består av en serie tett sammenflettede læringsmoduler som, i tillegg til vanlige klasses timer, inkluderer organisering av studentene i såkalte ”familieenheter” som består av studenter med ulik bakgrunn, stammespråk, sosial lag, osv. Familiegruppene får i oppgave å velge sitt eget familieråd for å planlegge og gjennomføre praktiske aktiviteter som f.eks. internatlivet, daglig morgensamling, kulturdager, tjenesteoppgaver i og utenfor skolen, og feltpraksis – både mindre praksisoppgaver ved omkringliggende skoler og et én-månedes praksisopplegg der studentene får prøve seg som lærere.
- Studieopplegget forsterkes ved at lærerne på NEDI også får tilbud om verdibasert læring med elementer av personlig forvandling og av tjeneste til skolen og samfunnet. Dette bidrar til å skape et helhetlig og positivt skolemiljø der studentene kan vokse og utvikle seg innenfor et strukturert undervisningsopplegg med klare regler og forventninger til personlig og kollektiv adferd.
- Det toårige lærerutdanningsprogrammet på barneskolenivå fortsetter med kjernepensum i det andre året. Her skiftes fokus over på planlegging og gjennomføring av tjenesteprosjekter. De samme didaktiske metoder som ble brukt i første skoleår benyttes, men med større dybde og intensitet.

- Både førskole- og barneskoleprogrammene begynner med et felles tre måneders engelsk språkkurs. Studentene har forskjellige stammespråk og som regel dårlige engelskkunnskaper. De må i løpet av studietiden på NEDI forberedes til å kunne fungere som lærere på engelskspråklige skoler (English Medium Schools).
- Lærerutdanningsprogrammene har et praktisk fokus. Studentene får undervisning i utvalgte teoretiske modeller slik at de kan forstå grunnleggende konsepter om barneutvikling. Men hovedvekten legges på praktisk undervisning. Mye av tiden benyttes til praktisk trening som lærere. Dette skjer først på NEDI ved at studentene underviser hverandre og etter hvert i samarbeid med lokale skoler. Studentene tar del både som observatører og som lærere. Når studentene gjennomfører lengre praksisperioder på lokale skoler i omkringliggende landsbyer, ordnes det med overnatting hos vertsfamilier. Tette og gode samarbeidsrelasjoner er bygget opp med over 40 skoler i og omkring byen Panchgani der NEDI holder til. En viktig del av all studentundervisning er den påfølgende drøfting og analyse av erfaringer.
- Det legges stor vekt på innovative undervisningsmetoder, bl.a. samarbeidslæring, mikroundervisning og demonstrasjoner. I en viss utstrekning er metodikken som benyttes viktigere enn selve innholdet i enkelte klasses timer. Dette fordi mange lærere har som vane å undervise på samme måte som de selv ble undervist. Dersom læreren ønsker at studentene skal undervise på en måte som oppfordrer til samarbeid, deltakelse og aktivitet så må vedkommende undervise på samme måte. Lærerstudentene vil i langt større grad etterligne lærerne sine enn å bruke metoder som det bare er referert til i bøker.
- Undervisningsopplegget på NEDI fokuserer ikke bare på akademisk utdanning, men også på utdanning innenfor moral og etikk, fredsundervisning, miljøbeskyttelse og kultur. Materialet som NEDI har utviklet er nå kommet i bokform og er tilgjengelig for salg.
- Trening av lærere inkluderer trening i skoleadministrasjon, utvikling av samarbeid mellom skole og samfunn, og kontakt og samarbeid med foreldre. Dette gjøres fordi mange av avgangstudentene ender opp som skoleadministratorer ved endt utdanning.

I løpet av de siste 10 årene har NEDI utdannet omkring 300 førskolelærere og 200 barneskolelærere. Studentene kommer fra nært sagt samtlige stater i India samt en del andre land som Japan, Laos, Kambodja, Nepal, Bangladesh, Kenya og Tanzania.

Oppfølging av avangsstudenter viser at over 80 % har funnet arbeid som lærere. 10 % av disse har etablert sine egne privatskoler. De resterende ca. 20 % har som regel funnet arbeid innenfor andre yrkesområder eller er fortsatt under utdanning. Ca. 75 % av samtlige avangsstudenter er aktivt involvert i ulike samfunnsprosjekter i sine landsbyer. NEDIs avangsstudenter fremstår som regel som strålende eksempler og positive endringsagenter.

Overføring av NEDI erfaringer

NEDI har etablert et gjennomprøvd verdibasert opplæringsystem for førskole- og barneskolelærerutdanning og er nå i gang med videre dokumentasjon og spredning av sine erfaringer til andre utdanningsinstitusjoner.

Det første trinnet i dette arbeidet var å dokumentere eksisterende programmer, erfaringer og treningsmateriell. Dokumentasjonsarbeidet ble påbegynt for ca. to år siden og er fremdeles på gang. Flere publikasjoner er utgitt, bl.a. en beskrivelse av kjernepensum, aktuelle treningsmanualer, student håndbøker, en treningsmanual for engelskkurset, et treningsopplegg for førskolelærere, samt aktivitetsbøker for miljø- og fredsundervisning. Ytterlig informasjon er tilgjengelig over www.nediweb.org.

NEDI har i tillegg begynt å overføre sine erfaringer til andre skoler, og er aktivt engasjert i forsøksordninger ved flere større skoler. Dette involverer dyptgripende endringsprosesser i skolenes timeplaner og i de ansattes oppfatning av skolenes visjon og formål. NEDI har dessuten startet et forarbeid med tanke på utprøving av lærermaterialet ved 20 skoler i et tilgrensende skoledistrikt (Satara).

Prinsippene som er omtalt i denne artikkelen kan også benyttes utenfor de vanlige skolemiljøene. Trening knyttet til utviklingsprosjekter, interessegrupper i mindre samfunn, ungdomsgrupper, unge mødre grupper, både i India og i vestlige land, har vist hvordan prinsippene og treningsmetodikkene utarbeidet av NEDI kan anvendes i ulike settinger. NEDI vil i tiden framover fortsette å utvikle sitt program med tanke på videreforedling av materialet og spredning til andre læringsinstitusjoner i og utenfor India.

Relevans til Norge

NEDI-materialet er utarbeidet med økonomisk og faglig støtte fra Norge. Den økonomiske støtten kommer fra NORAD og det norske baha'i-samfunnet over en 13 års periode. Den faglige støtten er kommet til både gjennom faglig input fra medlemmer av det norske baha'i-samfunnet og gjennom et faglig samarbeid med lærere og studenter ved Notodden Universitetshøgskole, Telemark. Lærere fra Notodden har bidratt med fagplaner for moduler som omhandler bl.a. den tenkende lærer, miljøundervisning, fredsundervisning, drama og lekeplassutvikling. Norske lærerstudenter har hospitert ved NEDI og bidratt med prøveundervisning og praktisk arbeid sammen med NEDI-studentene. Det norske baha'i-samfunnet har, i tillegg til regelmessig prosjektstøtte, bidratt med faglig, redaksjonell, publiserings- og forlagsstøtte. På denne måten har undervisningsmaterialet som NEDI har utviklet tatt opp i seg viktige elementer og input fra norsk pedagogisk miljø og tenkning.

Innføring av verdibasert undervisning i norske skoler har den senere tid vært gjenstand for offentlig debatt. I Aftenposten 14. oktober 2002 omtales Kristent Pedagogisk Forbund og Læringssenterets arbeid for å bevisstgjøre lærere og elever om viktigheten av å fokusere på verdier. Fra faglig hold etterlyses større satsing på verdibasert læring i det mange norske lærere opplever økende tendenser til svekket empati hos barn og konflikter i skolen. Samtidig etterlyses aktuell undervisningsmaterieell som kan benyttes i norske skoler.

Materialet som NEDI har utviklet tar utgangspunkt i en forståelse av de store verdensreligionenes positive betydning i forming av verdier og moral hos mennesker. Opplegget benytter også visdomsord fra filosofiske og humanetiske kilder. En slik bred satsing stemmer godt overens med det flerkulturelle og flerreligiøse miljøet som etter hvert kjennetegner norske skoler og utdanningsinstitusjoner. Utfordringen, i følge NEDIs egne erfaringer, blir å få til en integrert akademisk/vitenskapelig og verdibasert/etisk tilnærming der både lærere og studenter ser sammenhenger og lar seg påvirke i positiv retning mot større anerkjennelse av viktigheten av etiske verdier i som grunnlag for vår samhandling med hverandre.